UWAGI ANALITYCZNE

I PRACUJĄCY. ZATRUDNIENI

Liczba pracujących w gospodarce narodowej na koniec 2006 r. wyniosła 916,5 tys. osób *(7,1% ogółu pracujących w kraju)* i zwiększyła się w porównaniu do 2005 roku o 3,4%. Sektor prywatny skupił 73,9% ogółu pracujących. Większość pracujących, tj. 53,9% stanowili mężczyźni (493,9 tys.). W skali roku liczba pracujących mężczyzn wzrosła o 4,1%, a kobiet o 2,6%.

Według głównego miejsca pracy najliczniejszą grupę pracujących spośród 913,6 tys. osób stanowiły osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (80,9%). Drugą pod względem wielkości grupę tworzyli pracodawcy i pracujący na własny rachunek – 18,6%. Struktura populacji mężczyzn i kobiet według statusu zatrudnienia wskazuje na to, że największa przewaga mężczyzn nad kobietami wystąpiła w przypadku członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych. W tej grupie osób 72,6% to mężczyźni, oni również częściej niż kobiety pracowali na własny rachunek – 59,8%. Kobiety natomiast ponad trzy razy częściej niż mężczyźni pracowały na podstawie umów agencyjnych.

Wśród 629,4 tys. pracujących (w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób) w końcu 2006 r. dominowali pracujący w przemyśle, którzy stanowili ponad jedną trzecią ogółu (34,5%). Poza przemysłem stosunkowo wysoki odsetek pracujących wystąpił także w sekcji: edukacja (11,6%) oraz handel i naprawy (11,4%). W końcu 2006 r. w przemyśle pracowało 217,4 tys. osób, tj. o 4,0% więcej niż przed rokiem. Znacznie więcej w porównaniu do 2005 r. osób pracowało również w sekcjach: pośrednictwo finansowe (o 9,7%), obsługa nieruchomości i firm (o 9,4%), handel i naprawy (o 6,0%). Spadek liczby pracujących wystąpił w sekcjach: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę (o 2,8%), hotele i restauracje (o 1,8%), edukacja (o 1,2%), rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo (o 0,2%).

W poszczególnych sekcjach gospodarki narodowej struktura pracujących według sektorów własności była zróżnicowana.

Analiza terytorialnego rozmieszczenia pracujących wykazała, że w ponad połowie gmin (89) liczba pracujących nie przekroczyła 1000 osób. W gminie wiejskiej Platerówka w 2006 r. pracowało najmniej osób – 85, natomiast najniższą liczbę pracujących w gminie miejskiej zanotowano w Wojcieszowie – 243. Spośród gmin o charakterze wiejskim najwięcej pracujących, tj. 7361 było w Kobierzycach. Pracujący we Wrocławiu stanowili 31,5% ogółu pracujących w województwie.

Z ogólnej liczby pracujących w 2006 r. wynoszącej 626,5 tys. najliczniejszą grupę pod względem formy organizacyjno-prawnej podmiotów stanowili pracujący w spółkach kapitałowych; udział pracujących w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością – 35,7%, natomiast w spółkach akcyjnych – 17,5%.

W ciągu roku zwiększyła się liczba:

- pracujących cudzoziemców o 10,8%,
- pracujących w porze nocnej o 3,8%,
- pracujących niepełnosprawnych o 1,3%,
- pracujących emerytów i rencistów o 1,0%.

W 2006 r. pracujących w porze nocnej było 87,8 tys., z czego ponad połowa – 50,4% w sekcji przemysł. W sekcji obsługa nieruchomości i firm najwięcej było pracujących osób niepełnosprawnych, tj. 55,8% z 27,6 tys. oraz pracujących emerytów i rencistów – 41,4% z 21,2 tys. Najliczniejsza grupa cudzoziemców, tj. 210 osób pracowała w sekcji przemysł, w tym 204 osoby w przetwórstwie przemysłowym.

W województwie dolnośląskim w 2006 r. w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących 250 i więcej pracowało 287,4 tys. osób, z czego w sekcji przemysł – 41,0%, obsługa nieruchomości i firm – 15,3%.

Liczba osób przyjętych do pracy wyniosła 181,2 tys. i *stanowiła 9,5% przyjęć w kraju;* na przestrzeni roku zwiększyła się o 40,7 tys. osób. Z ogólnej liczby przyjęć – 150,5 tys. (tj. 83,1%) dotyczyło sektora prywatnego. Ponad połowa przyjęć (51,5%) miała miejsce w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących 250 i więcej osób. Najwięcej przyjęć do pracy dokonano w zakładach przemysłowych – 56,7 tys., w tym w sekcji przetwórstwo przemysłowe – 53,5 tys., a także stosunkowo dużo w sekcji obsługa nieruchomości i firm – 45,4 tys. W przedsiębiorstwach działających w zakresie wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, wodę odnotowano najniższą liczbę przyjęć do pracy – 1,0 tys.

Biorąc pod uwagę sposób rekrutacji w 2006 roku było 23,3 tys. osób **podejmujących pracę po raz pierwszy** z czego 90,6% stanowili absolwenci. W ciągu roku liczba osób przyjętych do pracy, którzy wcześniej pracowali zawodowo zmniejszyła się o 36,9%.

Udział absolwentów w liczbie przyjętych do pracy ogółem w województwie w 2006 r. wyniósł 11,7%. Spośród absolwentów podejmujących pracę po raz pierwszy najwięcej ukończyło szkołę wyższą – 31,1% oraz szkoły policealne i średnie zawodowe – 28,6%.

Liczba zwolnień z pracy w 2006 r. wyniosła 153,1 tys. (*stanowiła 9,3% liczby zwolnień w kraju*) i w skali roku zwiększyła się o 28,9 tys. Z ogólnej liczby zwolnień 64,7 tys. dotyczyło kobiet. Więcej zwolnień przypadało na sektor prywatny niż publiczny (122,4 tys. wobec 30,7 tys.).

Najwięcej zwolnień z pracy dokonano w zakładach należących do sekcji: przetwórstwo przemysłowe (43,6 tys., tj. 28,5% ogółu), obsługa nieruchomości i firm (39,4 tys., tj. 25,8%), handel i naprawy (17,2 tys., tj. 11,3%). Najmniej zwolnień odnotowano m.in. w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, wodę (1,1 tys., tj. 0,7%) oraz w rolnictwie, łowiectwie, leśnictwie i rybactwie (1,7 tys., tj. 1,1%).

Zwolnienia w drodze wypowiedzenia umowy o pracę przez samego pracownika stanowiły 14,8% ogółu wobec 12,8% dotyczących rozwiązania umowy o pracę w drodze wypowiedzenia przez zakład pracy. W województwie dolnośląskim w 2006 roku 10,1 tys. osób (6,6% zwolnionych) zostało przeniesionych na emeryturę, rentę z powodu niezdolności do pracy i rehabilitacji.

Współczynnik przyjęć w 2006 r. wyniósł 33,5%, w tym kobiet – 30,5% (przed rokiem odpowiednio: 26,5%, 22,2%). Wyższy współczynnik dotyczył sektora prywatnego niż publicznego (45,8% wobec 14,3%). Biorąc pod uwagę rodzaj prowadzonej działalności najwyższy współczynnik przyjęć do pracy w analizowanym okresie zanotowano w sekcji obsługa nieruchomości i firm – 91,8%.

Współczynnik zwolnień wyniósł 27,9% i ukształtował się na poziomie wyższym o 4,8 pkt niż w 2005 r. Współczynnik dotyczący kobiet wynosił 24,2% (przed rokiem 19,2%). Wyższy współczynnik zwolnień obejmował sektor prywatny niż sektor publiczny (36,8% wobec 14,0%). W sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę odnotowano najniższy współczynnik zwolnień – 6,0%, tj. o 1,8 pkt niższy niż przed rokiem.

Liczba zatrudnionych w gospodarce narodowej w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób na koniec 2006 r. wynosiła 619,5 tys. osób, z tego 63,4% w sektorze prywatnym. Kobiety stanowiły 49,3% ogółu zatrudnionych. W porównaniu do 2005 r. wzrost liczby zatrudnionych dotyczył większości sekcji, m.in.: handel i naprawy o 12,3%, obsługa nieruchomości i firm o 5,7%, budownictwo o 5,6%.

Przeciętne zatrudnienie w 2006 r. wyniosło 588,6 tys. osób i na przestrzeni roku zwiększyło się o 3,2%. Ponad połowa badanej populacji, tj. 53,7% była zatrudniona na stanowiskach robotniczych (316,0 tys. osób), natomiast pozostałe 272,6 tys. na stanowiskach nierobotniczych. W sektorze prywatnym przeciętnie zatrudnionych było 364,0 tys. osób, a w publicznym – 224,6 tys. osób.

W porównaniu do sytuacji przed rokiem liczba przeciętnie zatrudnionych wzrosła w sektorze prywatnym (o 5,9%), natomiast obniżyła się w publicznym (o 1,0%). W skali roku przeciętne zatrudnienie wzrosło m.in. w takich sekcjach jak: pośrednictwo finansowe (o 12,6%), handel i naprawy (o 11,0%) budownictwo oraz obsługa nieruchomości i firm (po 4,3%), natomiast niewielki spadek przeciętnego zatrudnienia odnotowano w sekcjach: górnictwo (o 1,9%) wytwarzanie i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, wodę (o 1,6%), transport gospodarka magazynowa i łączność (o 1,5%) oraz edukacja (o 0,7%).

Analiza terytorialnego rozmieszczenia przeciętnego zatrudnienia w głównym miejscu pracy wskazuje, że zatrudnieni we Wrocławiu stanowili 38,7% ogółu zatrudnionych w województwie. Najmniej zatrudnionych zanotowano w powiecie: górowskim, legnickim i strzelińskim odpowiednio: 3,3 tys., 4,6 tys. i 5,1 tys.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w podmiotach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób w 2006 r. w województwie wynosiło 385,3 tys. (przed rokiem 370,0 tys.). Biorąc pod uwagę rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej najwięcej zatrudnionych było w przemyśle – 53,2%, w tym w sekcji przetwórstwo przemysłowe – 41,8%. W ujęciu rocznym przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw najbardziej wzrosło w sekcji handel i naprawy o 11,0% oraz hotele i restauracje o 5,6%.

Jednym z ważnych czynników wpływających na wzrost wydajności pracy jest właściwe wykorzystanie czasu pracy, czyli czasu, w którym pracownik pozostaje w dyspozycji pracodawcy w zakładzie pracy lub w innym miejscu wyznaczonym do wykonywania pracy.

Nominalny **czas pracy** w podmiotach gospodarki narodowej w 2006 r. wyniósł 1116,6 mln godzin (w sektorze publicznym – 409,6 mln godzin, w sektorze prywatnym – 706,9 mln godzin). Nominalny czas pracy przypadający na 1 zatrudnionego wyniósł 1943 godziny. Wymiar opłaconego czasu pracy w godzinach normalnych przypadający na 1 zatrudnionego w 2006 r. wynosił 1638 godzin (w sektorze publicznym – 1513 godzin, w prywatnym – 1718 godzin). Czas przepracowany w godzinach normalnych wynosił 84,3% czasu opłaconego.

Godziny nadliczbowe (przepracowane w czasie przekraczającym obowiązujące godziny pracy oraz godziny przepracowane w niedziele i święta, o ile nie przysługują za nie dni wolne od pracy) stanowiły 2,8% nominalnego czasu pracy. Najwięcej czasu w godzinach nadliczbowych w przeliczeniu na 1 zatrudnionego przepracowali – z punktu widzenia rodzaju działalności podmiotów objętych badaniem – zatrudnieni w sekcji górnictwo (126 godzin) oraz edukacja (87 godzin). Najmniej czasu w godzinach nadliczbowych (6 godzin) przepracowali zatrudnieni w administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych ubezpieczeniach społecznych i zdrowotnych oraz pośrednictwie finansowym.

Czas opłacony nieprzepracowany ogółem wynosił 175,2 mln godzin (w przeliczeniu na 1 zatrudnionego wyniósł 305 godzin). Czas nieprzepracowany z powodu urlopów wypoczynkowych stanowił 60,6% czasu opłaconego, tj. 185 godzin na 1 zatrudnionego, natomiast z powodu zwolnień lekarskich (bez godzin opłaconych ze środków ZUS) – 17,4% czasu opłaconego, tj. 53 godziny w przeliczeniu na 1 zatrudnionego.

Uporządkowanie gmin według liczby pracujących w 2006 r.

grupy/ /liczba pracu- jących	gminy (imiennie)	udział grupy w ogółem w %
I grupa poniżej 1001	1 w. Platerówka 2 w. Pęcław 3 w. Lewin Kłodzki 4 w. Jemielno 5 w. Pielgrzymka 6 w. Ciepłowody 7 w. Gaworzyce 8 w. Krotoszyce 9 w. Jordanów Śląski 10 w. Ruja 11 m. Wojcieszów 12 w. Grębocice 13 w. Mietków 14 w. Domaniów 15 w. Wądroże Wielkie 16 w. Kotla 17 w. Marcinowice 18 w. Paszowice 19 w. Kondratowice 20 w. Udanin 21 w. Cieszków 22 w. Zawonia 23 m-w. Lubomierz 24 w. Stare Bogaczowice 25 w. Jerzmanowa 26 m-w. Wleń 27 w. Mściwojów 28 w. Czarny Bór 29 w. Niechlów 30 w. Zagrodno 31 w. Miłkowice 32 w. Lubań 33 w. Marciszów 34 w. Walim 35 w. Malczyce 36 w. Żukowice 37 w. Kostomłoty 38 w. Stoszowice 39 w. Radwanice 40 w. Łagiewniki 41 w. Męcinka 42 w. Głogów 43 w. Wińsko 44 w. Przeworno 45 w. Dzierżoniów 46 w. Borów 47 w. Dziadowa Kłoda 48 w. Sulików 49 w. Jeżów Sudecki 50 w. Siekierczyn 51 w. Zgorzelec 52 m. Jedlina-Zdrój 53 m-w. Wiązów 54 m-w. Niemcza 55 w. Gromadka 56 m. Piława Górna 57 w. Dobromierz 58 m-w. Prusice 59 m-w. Wąsosz 60 w. Chojnów 61 w. Warta Bolesławiecka 62 m-w. Szczytna 63 m-w. Bardo 64 m-w. Prochowice 65 m-w. Świerzawa 66 m-w. Ścinawa 67 w. Janowice Wielkie 68 w. Dobroszyce 69 w. Czernica 70 w. Stara Kamienica 71 w. Żórawina 72 w. Lubin 73 m. Zawidów 74 m-w. Złoty Stok 75 m-w. Międzylesie 76 w. Podgórzyn 77 w. Kunice 78 m. Boguszów-Gorce 79 w. Wisznia Mała 80 m-w. Przemków 81 m-w. Mieroszów 82 m-w. Radków 83 w. Legnickie Pole 84 m-w. Głuszyca 85 m-w. Olszyna 86 m. Świeradów-Zdrój 87 w. Osiecznica 88 m. Karpacz 89 m. Pieszyce	52,7
II grupa od 1001 do 2000	1 w. Kłodzko 2 m-w. Mirsk 3 w. Złotoryja 4 m-w. Leśna 5 w. Kamienna Góra 6 m. Duszniki-Zdrój 7 m-w. Międzybórz 8 m-w. Lubawka 9 m-w. Bolków 10 w. Kamieniec Ząbkowicki 11 w. Bolesławiec 12 m. Piechowice 13 w. Nowa Ruda 14 m-w. Pieńsk 15 m-w. Lądek-Zdrój 16 w. Świdnica 17 m. Szczawno-Zdrój 18 m. Szklarska Poręba 19 m-w. Stronie Śląskie 20 w. Oleśnica 21 w. Krośnice 22 m. Kudowa-Zdrój 23 w. Oława 24 m-w. Sobótka 25 w. Mysłakowice 26 m-w. Żmigród 27 m-w. Węgliniec 28 m-w. Chocianów 29 m-w. Nowogrodziec 30 m-w. Syców 31 m. Polanica-Zdrój 32 m-w. Gryfów Śląski 33 m-w. Jaworzyna Śląska	19,5
III grupa od 2001 do 3000	1 m. Kowary 2 m-w. Ziębice 3 m-w. Żarów 4 w. Rudna 5 m. Chojnów 6 m-w. Oborniki Śląskie 7 w. Długołęka 8 w. Miękinia 9 m-w. Święta Katarzyna 10 m-w. Bystrzyca Kłodzka 11 m-w. Bierutów 12 m. Nowa Ruda	7,1
IV grupa od 3001 do 4000	1 m-w. Góra 2 m-w. Lwówek Śląski 3 m. Złotoryja 4 m-w. Twardogóra 5 m. Świebodzice 6 m. Bielawa 7 m-w. Kąty Wrocławskie 8 m-w. Brzeg Dolny	4,7
V grupa powyżej 4000	1 m-w. Trzebnica 2 m-w. Milicz 3 m-w. Ząbkowice Śląskie 4 m. Lubań 5 m-w. Strzelin 6 m-w. Strzegom 7 m. Kamienna Góra 8 m-w. Wołów 9 m-w. Środa Śląska 10 m. Jawor 11 m-w. Jelcz-Laskowice 12 w. Kobierzyce 13 m. Zgorzelec 14 m. Oleśnica 15 m. Oława 16 m. Dzierżoniów 17 m. Kłodzko 18 m. Bolesławiec 19 m-w. Bogatynia 20 m. Świdnica 21 m. Głogów 22 m. Lubin 23 m-w. Polkowice 24 Jelenia Góra 25 Legnica 26 m. Wałbrzych 27 **m. Wrocław**	16,0

Podregiony: jeleniogórsko- wałbrzyski, legnicki, wrocławski, m. Wrocław

Struktura pracujących w 2006 r.

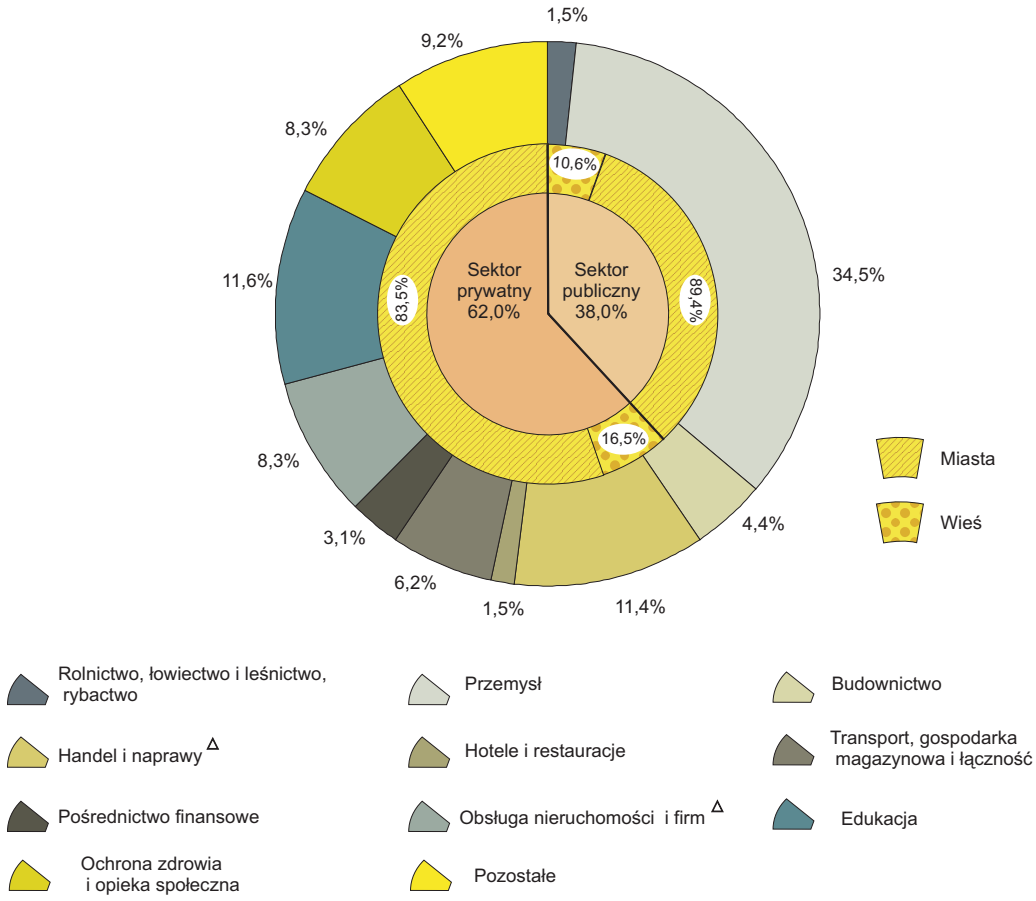

Pracujący i zatrudnieni według wielkości przedsiębiorstw w 2006 r.

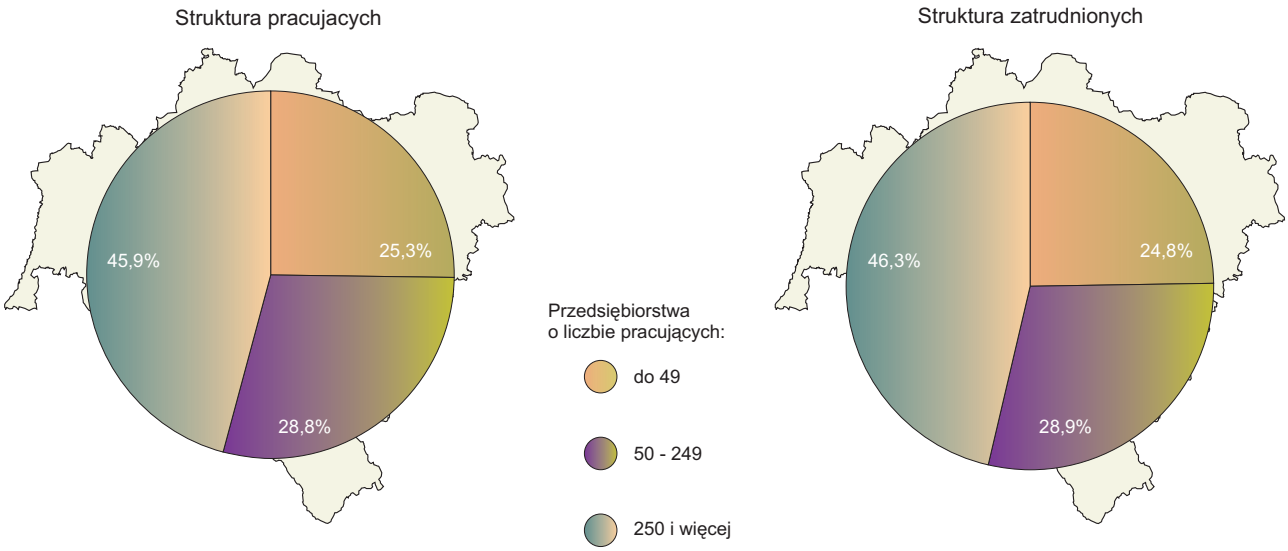

Struktura absolwentów podejmujących pracę po raz pierwszy według rodzaju szkoły w 2006 r.

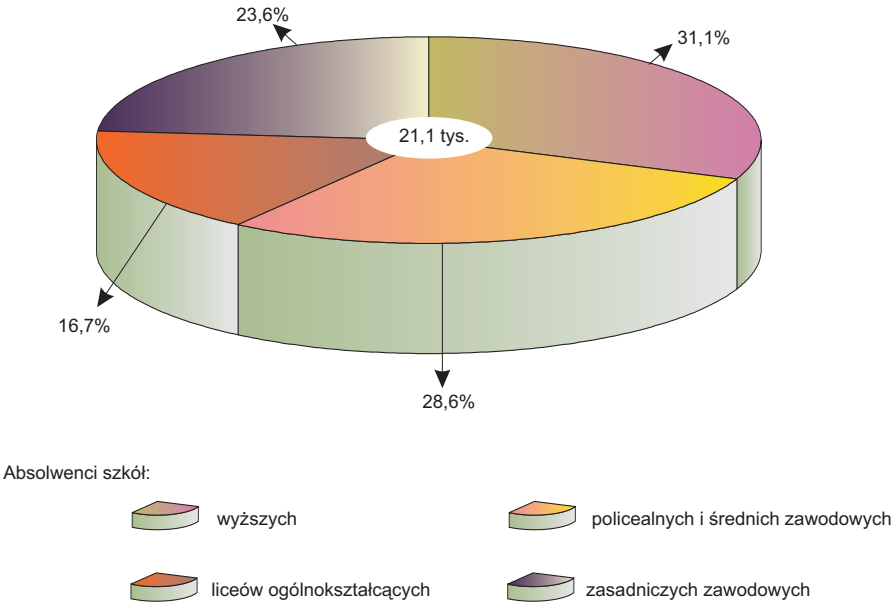

Struktura przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw według sekcji w 2006 r.

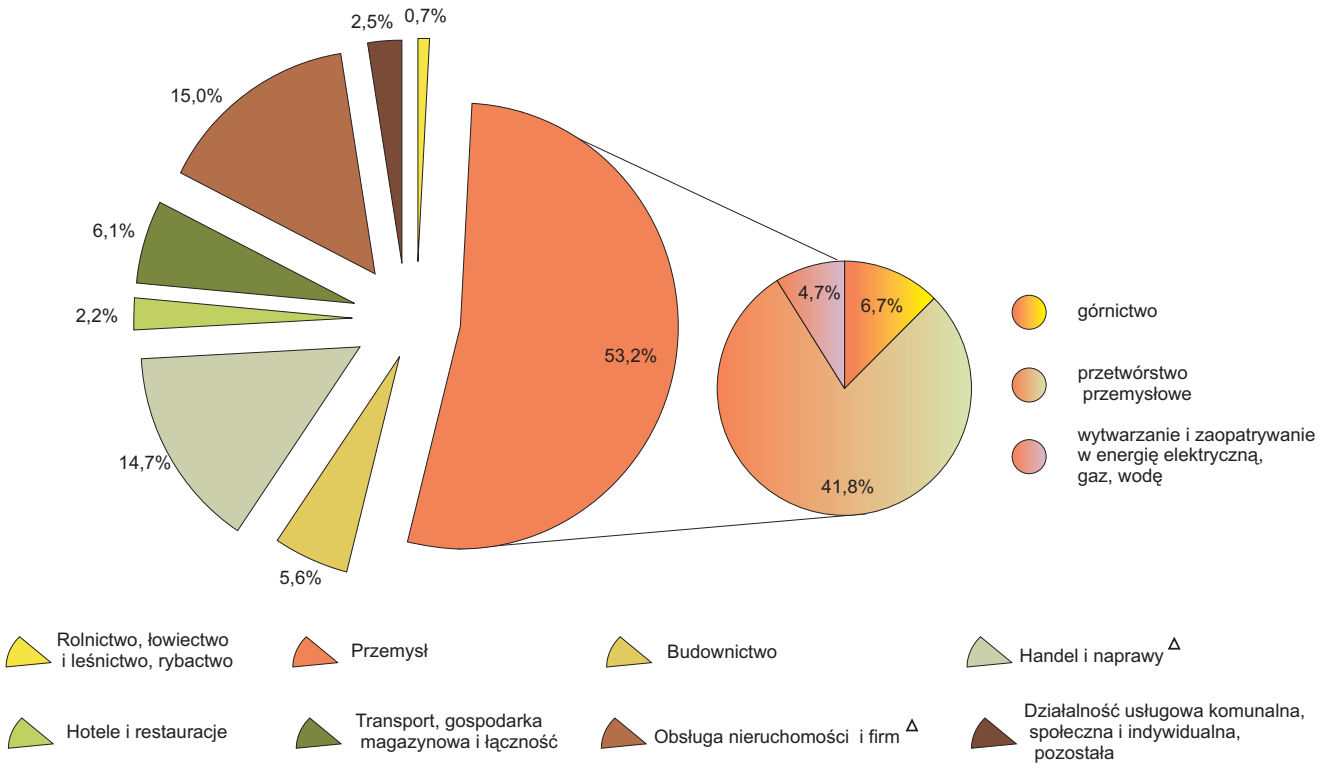

Pracujący w gospodarce narodowej według płci i statusu zatrudnienia w 2006 r.

Zatrudnieni na podstawie umowy o pracę

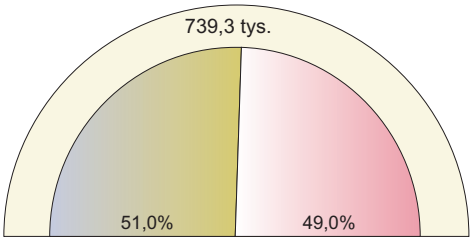

Osoby wykonujące pracę nakładczą

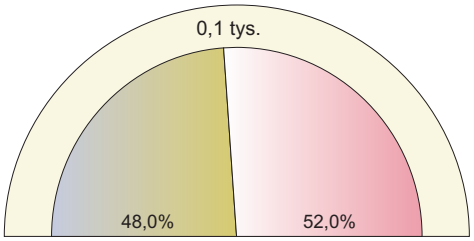

Agenci

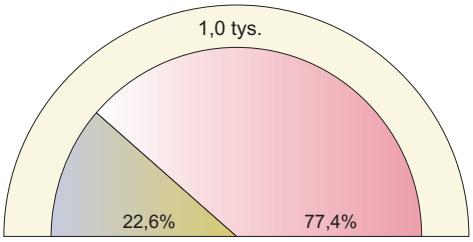

Pracodawcy i pracujący na własny rachunek

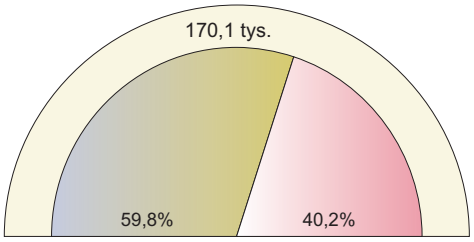

Członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych

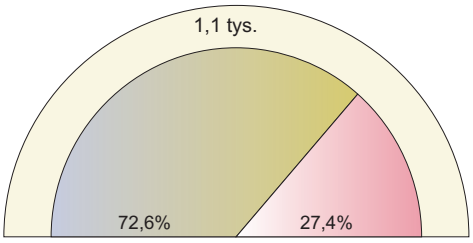
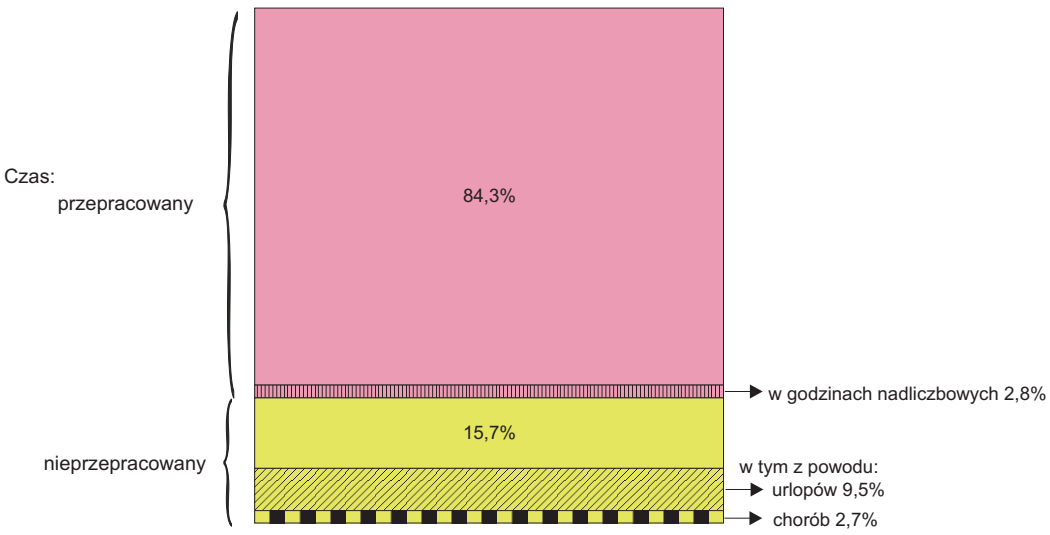
Bilans czasu pracy w 2006 r.